

EXPOSICIÓ

CONSTEL·LACIÓ GRÀFICA

JOVES AUTORES DE CÒMIC

D'AVANTGUARDA

2 desembre – 14 maig 2023

Textos de sala
Versió Lectura Fàcil

CCCB

Aquest document segueix les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe quant al llenguatge, el contingut i la forma, amb l'objectiu de facilitar-ne la comprensió. El logotip LF ho certifica. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil (www.lecturafacil.net)

Aquest document inclou els textos de l'exposició «Constel·lació gràfica».

Està escrit segons les pautes de Lectura Fàcil per facilitar-ne la comprensió.

Adaptació a Lectura Fàcil: Lucía Burbano i Laia Vidal
(Associació Lectura Fàcil)

Disseny i maquetació: Jordi E. Sánchez

Sumari

Introducció	4
De què tracta aquesta exposició?.....	4
Joves autors de còmic d'avantguarda.....	5
El còmic com a sistema	6
Persèpolis de Marjane Satrapi.....	9
El nou còmic independent	10
Julie Doucet.....	11
Manga.....	12
Mitologia millennial	13
Millennials: una generació en disputa	14
Filles del neoliberalisme.....	15
La generació més preparada de la història.....	16
La lenta cancel·lació del futur.....	17
Allò que és personal, més polític que mai.....	18
Costumisme millennial	19
Roberta Vázquez.....	20
Bàrbara Alca.....	22
Conxita Herrero.....	24
Narrativa fractal i la hiperconnectivitat	26
Nadia Hafid.....	27
Marta Cartu.....	29
Viatges to the other side	31
Miriampersand (Míriam Muñoz).....	32
Genie Espinosa.....	34
Mons estranys	36
Ana Galvañ.....	37
María Medem.....	39
Epíleg. Un univers de constel·lacions	41

INTRODUCCIÓ

De què tracta aquesta exposició?

L'exposició tracta sobre diferents autores de còmic que, totes juntes, formen una constel·lació.

En astronomia, una constel·lació és un grup d'estels que brillen.

Si les mirem des del planeta Terra totes juntes formen un dibuix harmoniós.

Les 9 autores d'aquesta exposició són Bàrbara Alca, Marta Cartu, Genie Espinosa, Ana Galvañ, Nadia Hafid, Conxita Herrero, María Medem, Miriampersand i Roberta Vázquez.

Cada autora ha creat un univers creatiu propi que reflecteix el bon moment que viu el còmic experimental i quin pot ser el seu futur.

Durant el recorregut trobaràs exemples de les obres de cada autora, i una obra nova creada en concret per a aquesta exposició.

Joves autores de còmic d'avantguarda

Totes les autores de l'exposició comparteixen una mirada crítica sobre els temes que creen incertesa a les persones nascudes entre 1980 i 2000, l'anomenada *generació millennial*.

Tot i que comparteixen aquesta mirada, no podem dir que formin un moviment artístic únic. Cada artista té un estil personal.

Però totes elles demostren que el còmic és un format ric i divers, tot i que a vegades no té el mateix reconeixement que altres disciplines artístiques.

Totes elles transformen el llenguatge tradicional en llenguatges radicals i moderns per mostrar la seva decepció i el seu desengany sobre la societat actual.

Els estils de cada una són molt diversos. N'hi ha que s'assemblen al costumisme, un estil que retrata els costums típics d'un lloc.

D'altres fan servir la poesia abstracta, que no segueix les regles de la poesia tradicional.

Aquesta exposició convida les 9 autores a omplir els espais del museu amb diferents recursos relacionats amb el còmic. Sense oblidar que el còmic és una sèrie de vinyetes amb dibuixos i text que expliquen una història.

EL CÒMIC COM A SISTEMA

En la dècada de 1980 el còmic va aconseguir molt d'èxit. Els quioscos venien còmics per fascicles, que es publicaven setmanalment o mensualment.

Molts autors van passar de publicar en edicions crítiques amb la societat i d'estil experimental a fer-ho en editorials comercials. Es van obrir botigues especialitzades en còmics i el nombre de lectors va créixer.

Els diaris també van començar a publicar còmics a les seves pàgines i es van organitzar fires de còmic a tot el món.

Les 9 autores de l'exposició han nascut en un moment en què el còmic és molt popular. Aquest context ajuda a trencar les regles tradicionals del còmic.

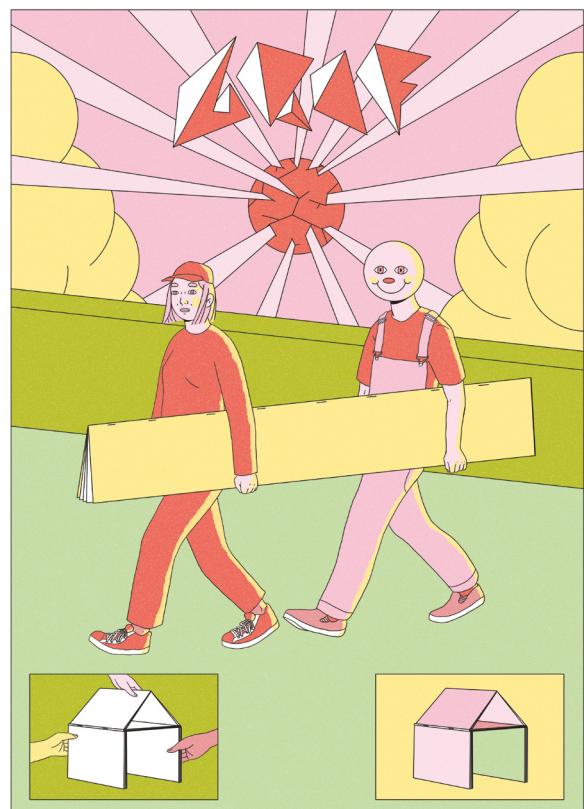
Però tot i la popularitat del còmic, encara és molt difícil guanyar-se la vida treballant-hi, publicar i arribar a les fires tradicionals de còmics.

Per això han sorgit noves fires alternatives, com Graf, Gutter Fest, Tenderete, Kboom o Libros Mutantes, dedicades a l'autoedició, amb còmics editats pels mateixos autors.

En aquestes noves fires els autors es poden conèixer i organitzar-se entre ells. També tenen contacte directe amb el públic i poden aconseguir contractes professionals.

Raisa Álava
Cartell del festival Tenderete, edició 17
2019
Cortesia del Festival

CÒMIC D'AUTOR I EDICIÓ INDEPENDENT
12 i 13 de març de 2022
Entrada 2 euros
www.grafcomic.com
Fabra i Coats, Sant Adrià, 20 Barcelona

Marta Cartu
Cartell de la fira d'autoedició GRAF
2022
Cortesia de l'autora

El còmic viu un bon moment
gràcies a les impremtes especialitzades en autoedició
i a les llibreries que promouen aquests formats més alternatius.

Una altra ajuda important són les noves editorials de llibres
que publiquen aquests formats més arriscats
i que se situen entre una forma de fer artesanal i professional.
Tot això ajuda a fer que les autores de còmic
tinguin més opcions per començar la seva carrera professional.

Els canvis que ha viscut el còmic a l'estranger
han ajudat a crear noves maneres d'escriure i llegir còmics.

Als Estats Units, entre el segle xx (20) i el segle xxi (21),
van sorgir nous còmics independents:
això va permetre que molts autors
tinguessin el control de les seves publicacions,
i es van publicar alguns dels còmics més importants
de l'època.

L'arribada del còmic japonès, anomenat *manga*,
va atraure el públic femení
quan els autors tradicionalment han sigut homes.

Les preocupacions de la generació millennial
es veuen representades en autors com Dash Shaw,
Marjane Satrapi, Lisa Hanawalt o Simon Hanselmann.

***Persèpolis* de Marjane Satrapi**

Al còmic *Persèpolis*, l'autora Marjane Satrapi explica la seva experiència personal després de la revolució islàmica a l'Iran, el seu país de naixement, quan es va limitar la llibertat de les persones.

El còmic va ser un fenomen social amb un impacte internacional. El va publicar L'Association, una editorial francesa independent.

També va adaptar-se al cinema, en una pel·lícula dirigida per Marjane Satrapi i Vincent Paronnaud, també autor de còmics.

Persèpolis és considerat el primer còmic clàssic del nostre temps, amb una mirada femenina i políticament creativa.

El nou còmic independent

Als Estats Units i al Canadà,
una nova generació d'autors independents
va créixer amb referències culturals diferents de les dels anys 1960.

La revista *RAW*, de l'autor de còmics Art Spiegelman,
va exemplificar la transició entre el passat més rebel i experimental
i noves formes gràfiques més radicals.

Un exemple és l'editorial del Canadà Drawn & Quarterly,
que tenia una revista pròpia.

A Seattle, als Estats Units,
l'editorial Fantagraphics va publicar els còmics d'autors alternatius.
Aquests autors creaven les seves pròpies revistes,
que eren com un laboratori
on feien obres molt diferents de l'estil d'aquell moment.

Moltes d'aquestes obres d'estil popular
van aconseguir ser considerades obres culturals.

Julie Doucet

Julie Doucet, del Canadà,
és un cas molt especial dins del còmic alternatiu.
El seu estil és descarat i irracional,
i s'inspira en la cultura punk,
un moviment rebel dels anys 1970.

Va començar la seva carrera editant els seus propis còmics
fins que el famós autor de còmics Robert Crumb
va publicar la seva obra a la revista *Weirdo*.
Llavors, la crítica i el sector editorial professional
van interessar-se per la seva feina.

Julie Doucet va convertir-se en una de les primeres autores
en un format on la majoria d'autors eren homes.

Tot i que va deixar de publicar còmics,
és una referència per a les generacions que van venir després.
A Espanya, Max, un autor molt conegut del còmic rebel i experimental,
va donar a conèixer l'obra de Julie Doucet.

Manga

El manga, el gènere de còmic japonès, va arribar a Occident a finals del segle xx (20). Algunes sèries d'animació del Japó van introduir aquest estil uns anys abans a la televisió.

El manga és un gènere molt ampli. Té un llenguatge expressiu i una sensibilitat propis que aconseguen arribar a tota mena de persones.

Akira, de l'autor Katsuhiro Otomo, va convertir-se en un fenomen. És manga i animació a la vegada, i va començar l'interès per aquest gènere, tot i que al principi molta gent tenia dubtes.

Als anys 1980, el manga semblava un gènere per a homes, però després moltes dones s'hi han aficionat per la seva capacitat per reflexionar sobre temes femenins i explicar històries del dia a dia amb un estil poètic.

Mitologia millennial

La generació millennial té els seus referents dins del còmic. Autors com Simon Hanselmann, Lisa Hanawalt o Dash Shaw tenen en comú un punt de bogeria quan expliquen històries del dia a dia. Són històries de fracassos i desencisos i tot i que els dibuixos són ingenus o juvenils, el missatge que transmeten és dur.

Entre les seves influències hi ha l'animació alternativa. De fet, Lisa Hanawalt i Dash Shaw s'han dedicat a l'animació. Lisa Hanawalt és la responsable del disseny de personatges de la sèrie *Bojack Horseman* i creadora de la sèrie *Tuca & Bertie*.

Dash Shaw ha dirigit dues pel·lícules d'animació: *My Entire High School Sinking Into the Sea* i *Cryptozoo*.

MILLENNIALS: UNA GENERACIÓ EN DISPUTA

En els últims anys s'ha parlat molt de la generació millennial.
Es diu que és una generació dèbil, egocèntrica
i addicta a les xarxes socials.

També a la política i l'economia es parla
de les dificultats que tenen per trobar pis i feina.
Sovint es diu que això és culpa seva,
perquè si no es poden comprar un pis és perquè no estalvien.
Però en realitat és perquè han viscut una crisi econòmica tota la seva vida.

Si no tenen fills és perquè rebutgen el concepte de família tradicional.
Però potser és perquè no tenen els recursos econòmics
ni l'estabilitat per poder plantejar-s'ho.

Aquests temes són protagonistes de les creacions culturals
d'aquesta generació.

El cansament, el malestar i la inseguretat
no són un problema personal,
sinó estructural, de l'estat del benestar.

La digitalització, que abans es veia com un mitjà creatiu i lliure,
ara és una eina per sobreproduir
que barreja el temps que dediquem a la vida privada i la professional.

Filles del neoliberalisme

La situació dels millennials està relacionada amb l'època en la qual van néixer i créixer, l'anomenat *neoliberalisme*.

Aquest model promou privatitzar els béns públics, la globalització industrial i econòmica i la desigualtat social.

La crisi del 2008, el col·lapse del mercat immobiliari, la privatització de la sanitat i l'educació o la reforma laboral estan relacionats amb el neoliberalisme.

Com va dir Margaret Thatcher, primera ministra del Regne Unit del 1979 al 1990, l'objectiu és que els ciutadans es converteixin en empreses que treballin 24 hores al dia, 7 dies a la setmana, per sobreviure.

ECONOMIA BARCELONA · 18 juliol 2019 10:36 h

Set de cada deu joves catalans gasta quasi la meitat del seu sou en l'habitatge

• Pisos.com avisa que el consum d'altres béns i serveis es poden veure afectats "de forma severa"

Una immobiliària amb pisos de lloguer. **ORIOI DURAN**

ACN · BARCELONA
El 70% dels joves catalans gasta gairebé la meitat del seu sou en l'habitatge i el lloguer és per ara l'única opció que es poden permetre. I que més esforç els suposa, segons un estudi de pisos.com. La

MÉS LLEGIDES

1. "A Catalunya ens fa ràbia que algú triomfi"
2. El nyop del "sí és sí"
3. Per llogar-hi cadires
4. Aléu Garcia, lligat fins al 2024 en cas de permanència
5. L'12 a les escoles bressol, ni gratuït ni universal
6. Aena congela 113 ha al Prat pel desacord amb el govern
7. Les cases industrialitzades, una tendència a Falga

Precarietat

ECONOMIA | 28/08/2022

La Cambra avisa que la desigualtat salarial entre joves i sèniors és una "bomba de rellotgeria"

El risc de pobresa s'ha disparat un 58% entre els ciutadans d'entre 15 i 29 anys i ja afecta un de cada quatre

ARA

2 min

Un repartidor al passeig de Gràcia de Barcelona en una imatge d'arxiu. **Dani Rios**

ECONOMIA BARCELONA · 29 setembre 2022 7:00 h

La bretxa salarial entre joves i adults s'ha fet estructural

• La pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors de menys edat no s'ha refet del cop de la crisi del 2008

Any	De 16 a 29 anys	30 anys o més
2000	11,6%	6,9%
2001	11,6%	6,9%
2002	11,6%	6,9%
2003	11,6%	6,9%
2004	11,6%	6,9%
2005	11,6%	6,9%
2006	11,6%	6,9%
2007	11,6%	6,9%
2008	11,6%	6,9%
2009	11,6%	6,9%
2010	11,6%	6,9%
2011	11,6%	6,9%
2012	11,6%	6,9%
2013	11,6%	6,9%
2014	11,6%	6,9%
2015	11,6%	6,9%
2016	11,6%	6,9%
2017	11,6%	6,9%
2018	11,6%	6,9%
2019	11,6%	6,9%
2020	11,6%	6,9%
2021	11,6%	6,9%
2022	22,3%	9,3%

ETIQUETES

- Joves
- bretxa salarial

PUBLICAT A

- El Pont Avui. Girona 29-09-2022, Pàgina 14
- El Pont Avui. Nacional 29-09-2022, Pàgina 14

MÉS LLEGIDES

La generació més preparada de la història

Sempre es diu que la generació millennial és la generació més formada, més educada. La majoria té llicenciatures universitàries, han estudiat a l'estranger, parlen diversos idiomes i dominen les tecnologies digitals.

Si busquem la paraula *millennial* a Internet apareixen joves que viuen a la ciutat, que són emprenedors i optimistes. Vesteixen de manera informal i treballen en una oficina lluminosa o al bar d'un barri que s'ha posat de moda.

A aquesta generació li van prometre que si estudiaven, s'esforçaven i cuidaven la salut aconseguirien moltes coses.

Però la crisi del 2008 va acabar amb aquesta promesa. La realitat que els esperava era l'atur, salaris baixos, feines temporals i preus del lloguer molt alts.

La lenta cancel·lació del futur

Aquesta manca d'esperança
s'ha convertit en una crisi de salut mental.
Després de viure la pandèmia
i ara, amb la crisi energètica i climàtica,
les idees neoliberals encara s'apliquen.

Es responsabilitza els millennials de la seva situació precària
i se'ls demana que siguin productius.
Això ha resultat en una fatiga depressiva.
I tot i que se'ls aconsella que practiquin tècniques com la meditació
o estratègies per dormir menys,
la fatiga s'ha estès en aquesta generació.

Les manifestacions socials sobre la seva salut mental o el preu dels lloguers
mostren als polítics que estan cansats d'aquesta situació d'incertesa.

Allò que és personal, més polític que mai

El feminisme és el moviment que millor ha entès aquesta situació d'incertesa i ha defensat que «allò que és personal és polític». Aquesta frase respon al neoliberalisme, que barreja la vida personal i el rendiment professional.

Per als millennials, el feminisme ha estat un moviment referent per com ha respost a injustícies com la desigualtat de gènere, la violència sexual i la LGTBIfòbia.

L'escriptora nigeriana Chimamanda Ngozi va dir: «Tots hauríem de ser feministes», i va popularitzar-ho.

La paraula feminisme va començar a aparèixer en samarretes i el moviment #MeToo va denunciar als mitjans de comunicació la permissivitat cap a la violació de les dones.

COSTUMISME MILLENNIAL

La generació millennial no ha trigat gaire a descobrir que aquest malestar permanent de la societat condiciona els seus plans de futur, rebel·lia i independència econòmica.

El neoliberalisme afavoreix l'individualisme i va en contra de les accions en grup.

No obstant això, no ha aconseguit que els sentiments d'aquesta generació es deslliguin de la política.

Si els autors de còmic de la dècada de 1960 eren supervivents, els autors de la generació millennial són experts a sobreviure.

La forma com representen el seu desencís i el seu punt de vista de la vida i la política és molt diversa.

Això es demostra en el to àcid amb el qual plasmen les injustícies i les contradiccions de la societat en la qual viuen.

Moltes autores de l'exposició ho plasmen amb l'estil costumista, un estil que retrata els costums típics d'un lloc.

Roberta Vázquez i Bàrbara Alca parlen de la realitat socioeconòmica. Bàrbara Alca també parla de les interaccions personals, i Conxita Herrero, de la incomunicació i per què de vegades ens costa connectar amb altres persones.

Tot i que Internet ens connecta amb el món, també exposa molts aspectes privats de la vida. Això crea més aïllament i símptomes d'ansietat i inseguretat.

De tot això en parlen les autores a l'exposició.

Roberta Vázquez

El seu estil s'inspira en les revistes d'estil experimental i que critiquen la societat.

És coneguda pel sentit de l'humor aspre que fa servir per parlar dels canvis de la societat i dels problemes econòmics que pateix la seva generació.

L'autora fa servir l'autoedició com una forma artesanal de crear còmics.

L'autoedició li permet explorar diversos formats i parlar sobre política amb més llibertat.

També experimenta en el seu compte de la xarxa social Instagram. Publica un màxim de deu vinyetes de format quadrat per experimentar amb els límits de la xarxa social i reivindicar el desplaçament de les imatges amb el dit com una nova forma de llegir còmics.

Roberta Vázquez és autora d'una sèrie d'humor sobre el cànnabis titulada *Mugre debajo del sofà*, que publica amb regularitat.

També ha creat personatges amb forma d'aliments que semblen persones com Pepperony Boy, Pement o Dunkilda.

Són personatges inestables inspirats en objectes i joguines antigues.

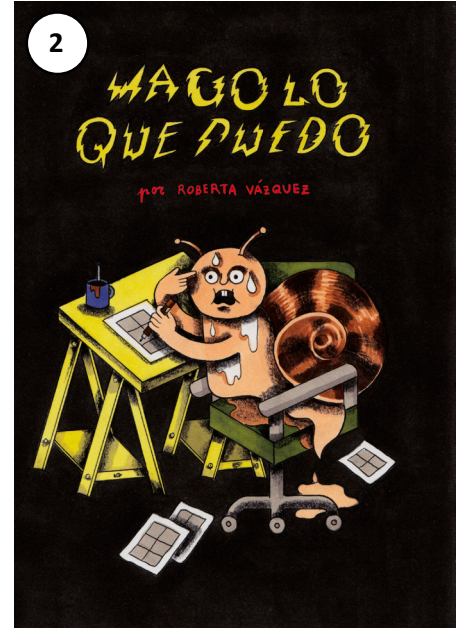
¡Socorro! és la primera publicació que no ha autoeditat.

El seu to humorístic li permet reflexionar sobre la crueltat de situacions com la manca d'estabilitat, l'exposició a les xarxes socials, i com tot això afecta la feina a la vida privada.

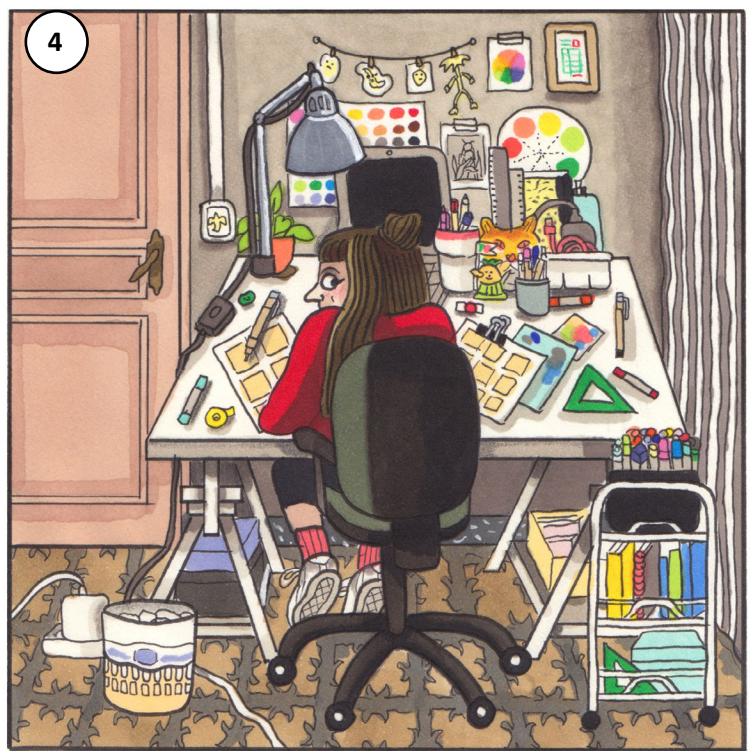
Aquestes situacions augmenten l'ansietat i la depressió dels joves, que també són vulnerables als perills de ser protagonistes a les xarxes socials.

1

El Hámster

1. *El hámster*, 2020. Cortesía de l'autora
2. *Hago lo que puedo*. Autoedició, 2021. Cortesía de l'autora
3. *Sense títol*, 2018. Cortesía de l'autora
4. *Autorretrato*, 2020. Cortesía de l'autora

Bàrbara Alca

Bàrbara Alca és l'autora de *Pizza Chica*, una noia amb cara de pizza que representa l'autora. Va començar autoeditant aquest còmic i ara ja es publica de forma professional.

A *Pizza Chica* hi ha altres personatges, com homes llop, vampirs, elfs i animals que es comporten com persones. El seu to és irònic i serveix per parlar de com tots som diferents.

Cada personatge representa les mancances i el desencant que viu la generació millennial i com la precarietat, els dubtes laborals i les relacions sentimentals defineixen la seva vida.

El seu treball s'inspira en la seva vida. Explica petites situacions del dia a dia que s'assemblen a les històries de les noves comèdies de la televisió. També s'inspira en l'animació d'autor dels anys 1990 i ha fet animacions o dibuixos en moviment.

La seva forma de definir els personatges i una estètica que recorda els contes infantils contrasten amb el to àcid amb el qual explica diferents situacions.

L'autora està molt interessada en les relacions que creen les tecnologies. Aquest és el tema principal de *Date Rate*, un dels seus últims fanzíns, una mena de revista autoeditada feta amb pocs recursos i de tirada reduïda.

Tracta sobre relacions sentimentals que s'han convertit en mercadeig i quins sentiments crea aquesta situació. Per a l'autora, les relacions sentimentals són també una qüestió política.

1. *Barceloneta*, 2022. Cortesia de l'autora
2. *Destiny's Childs Orphanage*, 2021. Acrílic. Cortesia de l'autora
3. *Perra 2000*, 2017. Cortesia de l'autora

Conxita Herrero

Conxita Herrero va començar a interessar-se pel còmic amb 18 anys i va aprendre'n ella sola, sense formació acadèmica. Per això el seu treball trenca amb l'estil tradicional de manera disruptiva.

És una autora moderna i lliure que no necessita respectar la tradició. Per exemple, a les seves històries sovint inclou uns parèntesis per parlar d'alguna cosa no relacionada amb la història principal del còmic. També dibuixa uns globus que representen el pensament i que publica al costat de la vinyeta dibuixada. Això són mostres que la seva creativitat és, a vegades, inesperada.

L'obra autoeditada de Conxita Herrero sobrepassa totes les expectatives. A banda del còmic, també utilitza la poesia, el collage, l'aquarel·la, el grafisme i les cançons.

En el còmic *Gran bola de helado* parla d'ella en petites històries on reflexiona sobre el seu estat d'ànim i la seva intimitat. La influència de la poesia és evident. La utilitza per tractar temes com la incomunicació i accions del dia a dia molt ben descrites.

Amb el seu germà té una banda de música independent anomenada Tronco.

1. *Clàssiques exnòvies boges*, 2020. Cortesia de l'autora
2. *Here I Am*, publicada a la revista *Now!* de la prestigiosa editorial nord-americana Fantagraphics, 2017. Cortesia de l'autora
3. *Tu recuerdo*, 2020. Cortesia de l'autora.
4. Portada del LP *Tralará de Tronco*, 2018. Cortesia de l'autora

NARRATIVA FRACTAL I LA HIPERCONNECTIVITAT

Una característica de Nadia Hafid i Marta Cartu, dues de les autores de l'exposició, és com experimenten amb l'estructura de les pàgines dels seus còmics.

Aquesta estructura utilitza elements geomètrics fractals, que repeteixen el mateix dibuix amb escales i punts de vistes diferents. Tots els elements que apareixen tenen un significat. També fan servir colors freds com el blau.

Estèticament, els còmics de Nadia Hafid s'allunyen del realisme. Són més semblants al moviment postmodern, que no segueix els cànons clàssics, i a la geometria fractal i els elements repetitius.

El còmic *Hola Siri*, de Marta Cartu, reflexiona sobre els efectes de la tecnologia en la nostra percepció de la realitat i com ens estimula massa.

Nadia Hafid

Els còmics de Nadia Hafid tracten sobre persones que viuen als límits de les ciutats.

Parla sobre la immigració, la gestió de la frustració i la ràbia, la consciència de classe obrera i les desigualtats i violències que a vegades són invisibles provocades per la societat neoliberal.

Tot i que els temes són costumistes, i parlen de realitats quotidianes, els explica des d'un punt de vista distant i amb subtileza.

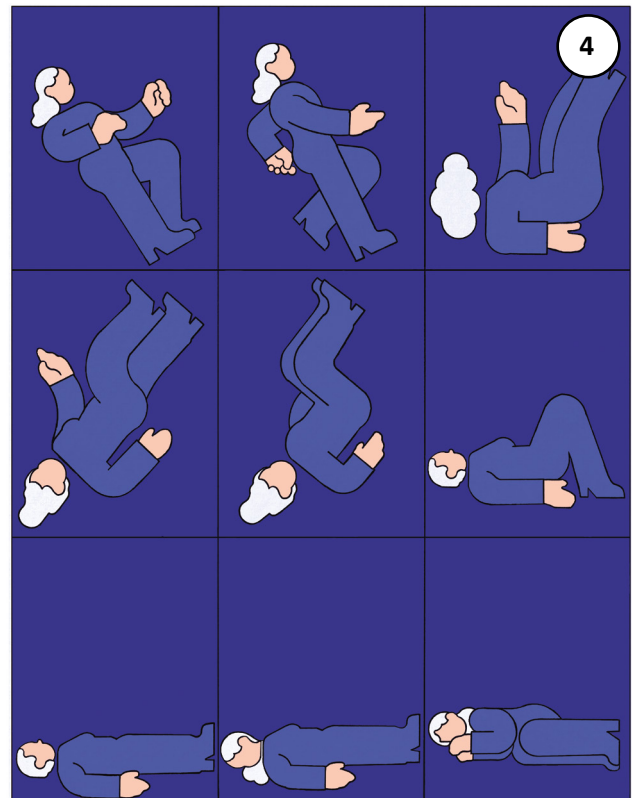
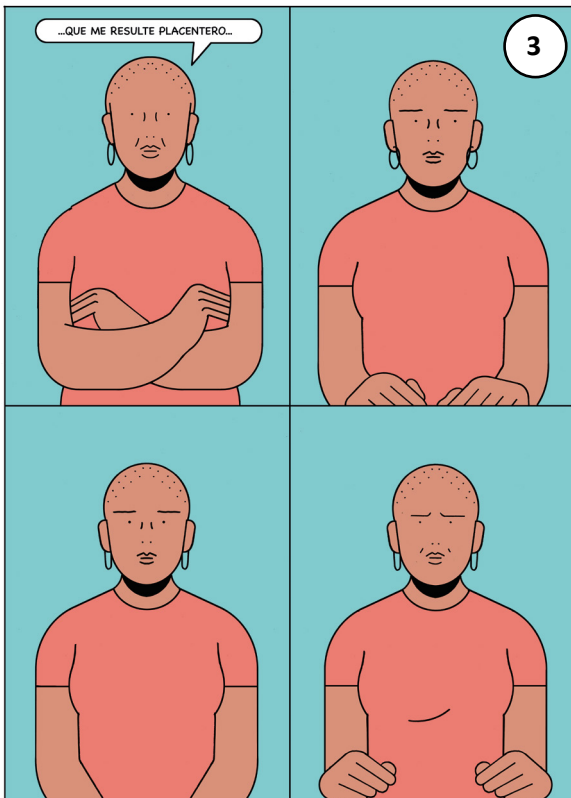
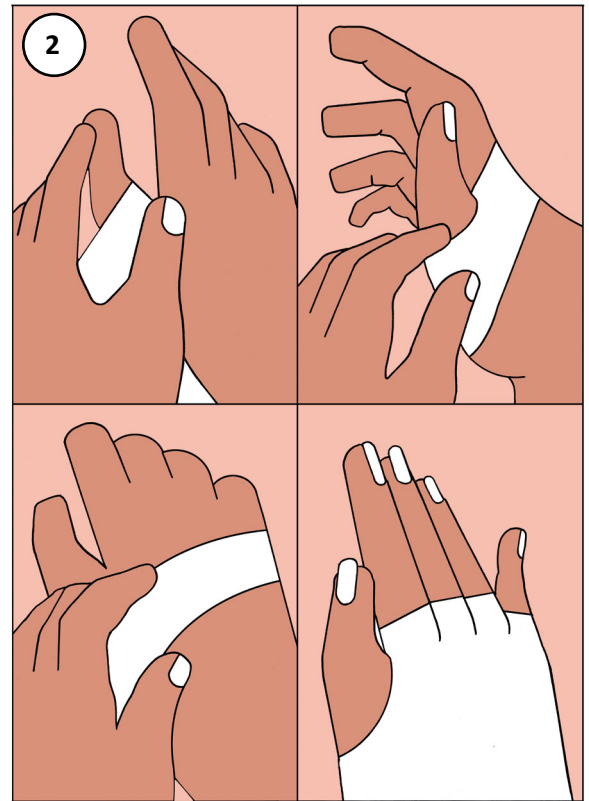
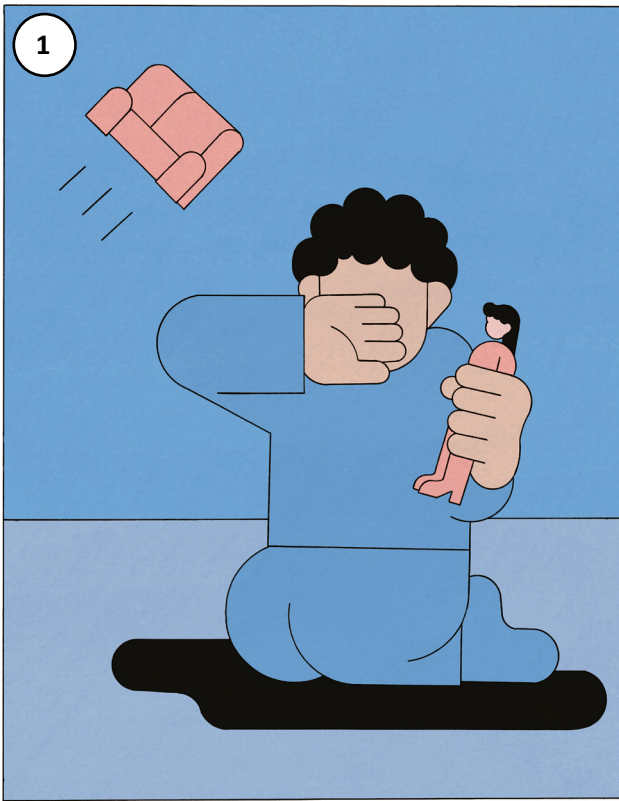
Aquest estil minimalista, que sembla distanciar l'autora de les històries, és una de les seves característiques.

Les pàgines dels seus còmics estan estructurades en formes geomètriques bàsiques que es repeteixen. A vegades només fa servir un color, sense variacions o degradats, i una línia molt forta.

Tot i que amb aquesta distància sembla que l'autora s'allunyi, aconsegueix l'efecte contrari, reforça la seva mirada humanista i política.

Una altra característica de Nadia Hafid és com domina el temps narratiu, la perspectiva des d'on l'autora explica l'obra.

Per exemple, còmics com *El buen padre* o *Chacales* no són excessivament dramàtics perquè en els moments de més tensió l'autora fa servir una narració indirecta. És ella qui conta la història, no els seus personatges.

1. *El buen padre padre*, Sapristi, 2020. Cortesia de l'autora i de l'editorial
2. *Chacales*, Sapristi, 2022. Cortesia de l'autora i de l'editorial
3. *Chacales*, Sapristi, 2022. Cortesia de l'autora i de l'editoria
4. *El buen padre*, Sapristi, 2020. Cortesia de l'autora i de l'editorial

Marta Cartu

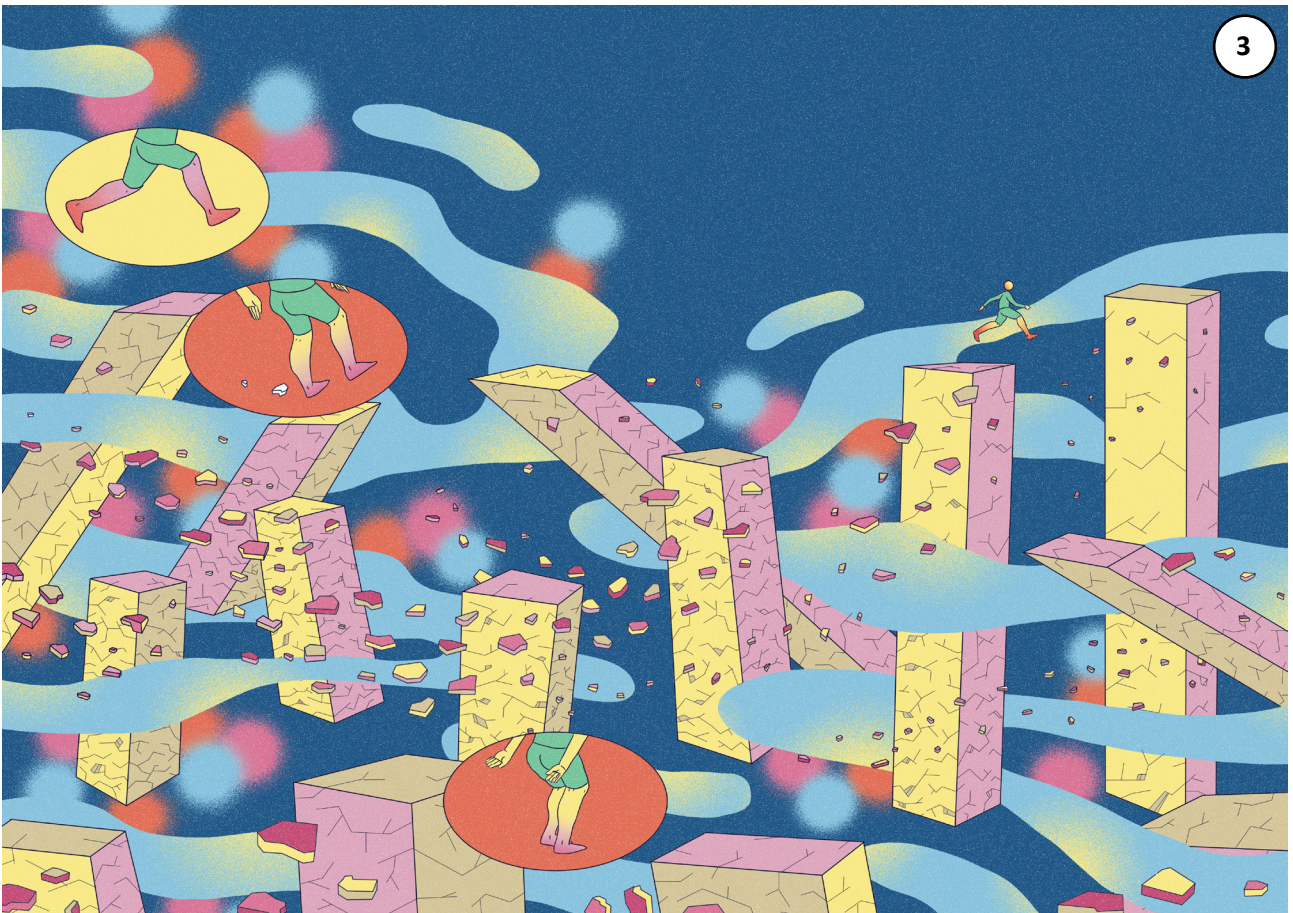
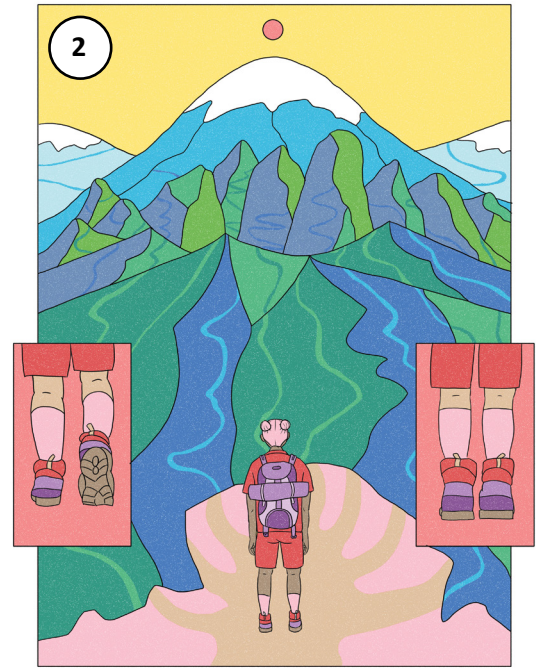
Al començament de la seva carrera, l'estil gràfic de Marta Cartu s'assemblava al de l'autor de còmics Jeffrey Brown. A poc a poc, el seu estil s'ha tornat més conceptual, on la idea és més important que la forma. Visualment, la seva estètica forma part de l'art contemporani.

La seva obra és molt personal i reflexiva. El seu estil gràfic està lligat als temes que tracta, com la identitat, la competitivitat i l'autoexigència, les injustícies de gènere, les utopies que prometen les tecnologies, que imaginem un món ideal que gairebé mai passa, o l'esclavitud de tenir més d'una feina.

Cadascuna de les seves obres autoeditades són singulars, on la forma, el fons i la matèria estan molt relacionades. Marta Cartu també explica històries amb les *performance* o espectacles avantguardistes, instal·lacions artístiques i la ceràmica.

L'obra *Hola Siri* explica la seva relació amb la tecnologia. Per a ella és una eina de comunicació i també d'exploració. Aquesta obra parla de la permanent connectivitat a la qual estem sotmesos.

Ho fa amb un estil de còmic molt diferent del tradicional, on el lector té un paper actiu quan llegeix la història.

1. *Espacios de seguridad*, 2019. Cortesia de l'autora
2. *Paradox of Choice*, il·lustració per a la revista francesa *Les Others*, 2021. Cortesia de l'autora
3. *Generation Austerity*, il·lustració per a l'informe de l'European Youth Forum, 2022. Cortesia de l'autora

VIATGES TO THE OTHER SIDE

Internet sublime, obra de Miriampersand
i *Hoops*, de Genie Espinosa,
dues autores de l'exposició,
parlen sobre viatges a dimensions paral·leles
que semblen somnis o experiències provocades per les drogues.

Poden ser un malson
o una experiència que transforma la vida.
Les autores fan servir el viatge per respondre preguntes
sobre un present que canvia molt i és incert.

Les autores exploren aquestes realitats paral·leles
amb una cerca constant però de forma divertida.

Miriampersand dibuixa un món distòpic
que imagina una realitat indesitjable.
Tot i que fa moltes referències a la ciència-ficció
i a les teories de la conspiració,
que són informacions sovint falses i allunyades de les versions oficials,
aquest món distòpic s'assembla molt al real.

L'obra de Genie Espinosa imagina un futur sense homes.
Utilitza referències de la mitologia clàssica
i de la literatura de l'escriptor Lewis Carroll,
combinades amb estètiques urbanes i del manga japonès.

Les dues autores han treballat a la publicitat,
per això fan servir colors molt llampants.

També tenen en comú les referències que fan a la cultura pop o popular,
tot i que a vegades no és evident.
La fantasia també hi és present, però relacionada amb la realitat.

Miriampersand (Míriam Muñoz)

El món de Miriampersand està influenciat per la filosofia, l'arquitectura, l'esoterisme, la psicodèlia i, fins i tot, el disseny automobilístic.

Parla d'experiències personals com el desarrelament i l'ansietat amb imatges seductores i misterioses.

La seva estètica es caracteritza per la combinació de colors vius que aconsegueixen un efecte d'alteració visual.

La presència d'animals com cocodrils o rosegadors mutants, amb forma i comportament humans, també contribueixen a generar aquesta alteració visual.

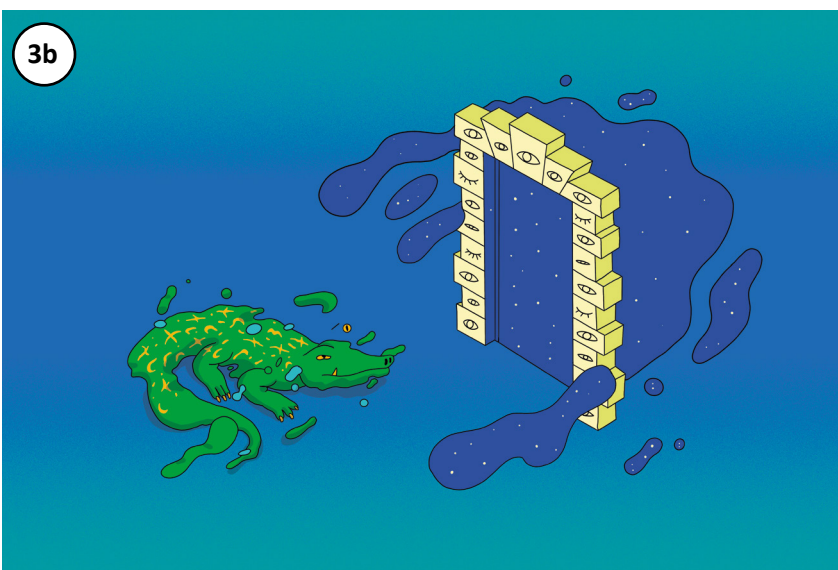
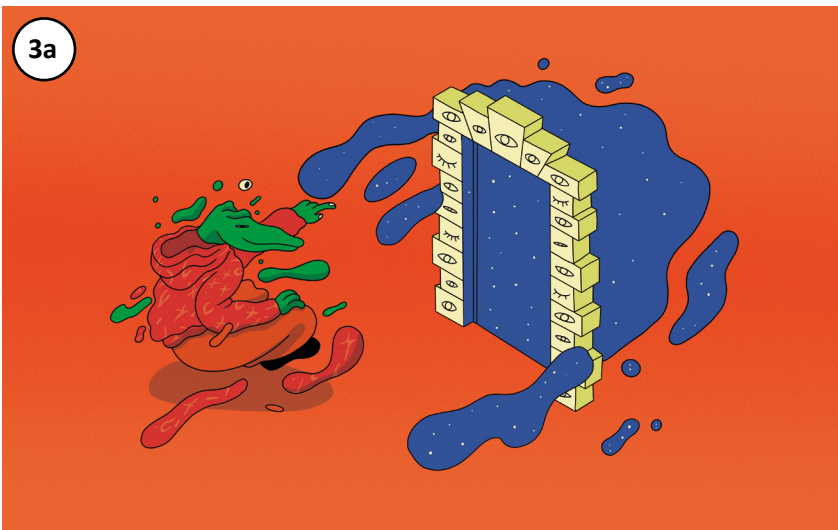
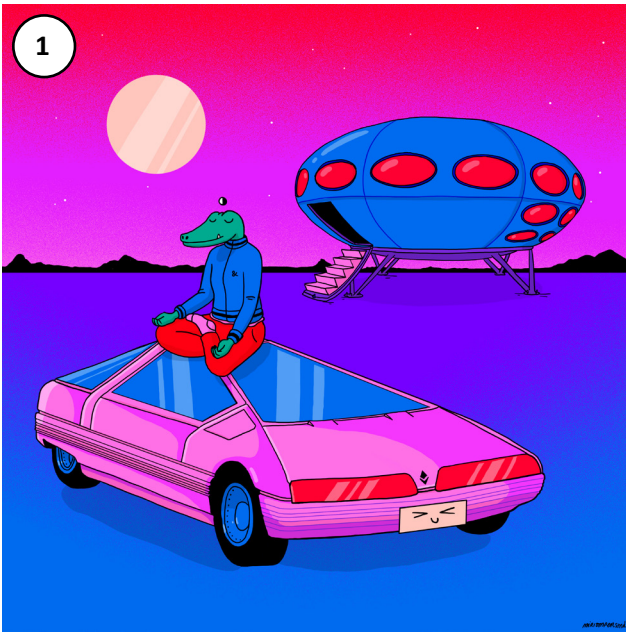
Els còmics *Animal Party* i *Internet sublime* mostren com l'autora ha canviat el seu estil.

Animal Party explica situacions de la seva vida personal amb una línia de dibuix inestable i un estil càndid.

La narrativa d'*Internet sublime* és *distòpica*, imagina una realitat indesitjable, i fa referència al filòsof Michel Foucault i a l'arquitecte Richard Buckminster Fuller.

Les imatges polifòrmiques, que tenen moltes formes, reflecteixen una realitat inestable i li serveixen per unir diferents temes.

En altres còmics, com *Rites of Passage* o *Adoration*, Miriampersand s'aproxima a mons imaginaris ocults que el lector ha de descobrir.

1. *Futuro House*, 2021. Cortesia de l'autora
2. *Adoration: Chapter 2 - Rats*, 2022. Cortesia de l'autora
- 3a-3b. *Ritu de pas lleu*, dins de la instal·lació al CCCB, 2022. Cortesia de l'autora
4. *Internet sublime*. Saprísti, 2021. Cortesia de l'autora i de l'editorial

Genie Espinosa

Els personatges de Genie Espinosa tenen formes rodones. Això es pot interpretar com una reivindicació dels cossos que no són desitjables segons la societat.

Les seves històries passen a les ciutats i tenen una energia descrita com a explosiva i feminista.

L'estil de l'autora també apareix en altres formats com ara cartells, grafits, murals i dissenys de roba que són imaginatius i coloristes amb una estètica de barri lluny del centre que defineix un nou concepte de sofisticació.

La influència del manga és present en la composició dels dibuixos, els volums i les figures i expressions dels personatges.

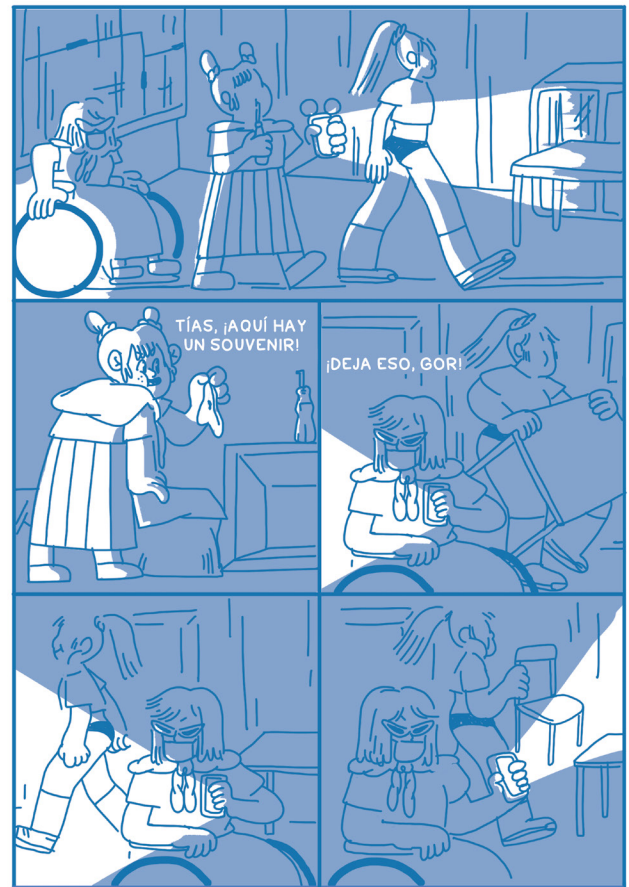
El seu estil ha evolucionat i les seves formen són més extremes i poc convencionals per la influència de la nova animació televisiva i del còmic abstracte.

Hoops és l'obra més llarga i ambiciosa.

S'ambienta en un futur en què els homes han desaparegut i ja no són necessaris per a la supervivència de l'espècie humana.

Els temes principals són el maltractament físic, verbal o psicològic, els personatges amb diversitat funcional que confien en si mateixos i l'agermanament femení d'un grup d'amigues adolescents.

El relat és emocional, commovedor i tendre, representat per situacions excèntriques i colors molts vius.

1. *Hoops Sapristi*, 2021. Cortesia de l'autora i de l'editorial
2. *Swipe*, 2020. Cortesia de l'autora
3. *Hulka*, 2020. Cortesia de l'autora

MONS ESTRANYS

Ana Galvañ i María Medem,
dues autores de l'exposició,
tenen en comú l'experimentació gràfica i un llenguatge poètic
que les allunya de les idees tradicionals del còmic.

Els ambients futuristes d'Ana Galvañ
qüestionen la manca d'humanitat del present.
María Medem crea un ambient de somni angoixant,
on el protagonista és aquest ambient.

Els colors que fan servir
a vegades no coincideixen amb els de la realitat.
Fan un ús intensiu de trames i textures,
i els seus personatges no tenen tots els trets facials
ni mostren expressions.

Els seus relats són oberts i els agrada el misteri.
La bellesa de les seves formes són hipnòtiques
i l'argument amagat de les seves històries
fa que sigui una lectura exigent però gratificant.

Tot i tenir moltes coses en comú,
l'estil d'una contrasta amb el de l'altra.

Els universos d'Ana Galvañ són artificials
i estan influenciats per la sofisticació tecnològica
i els grans conceptes del gènere de la ciència-ficció.

En canvi, María Medem s'inspira en l'univers natural,
les forces elementals de la natura i unes tradicions populars
que semblen provenir d'una civilització perduda o aliena.

Ana Galvañ

Ana Galvañ és l'autora de més edat i una referència del còmic d'avantguarda espanyol per la influència de la seva obra i perquè ha impulsat xarxes de difusió per a artistes d'avantguarda.

La seva plataforma Tik Tok Comics, fundada el 2013, va ser un punt de trobada virtual molt important per a una nova generació de creadors que volia fer coses diferents.

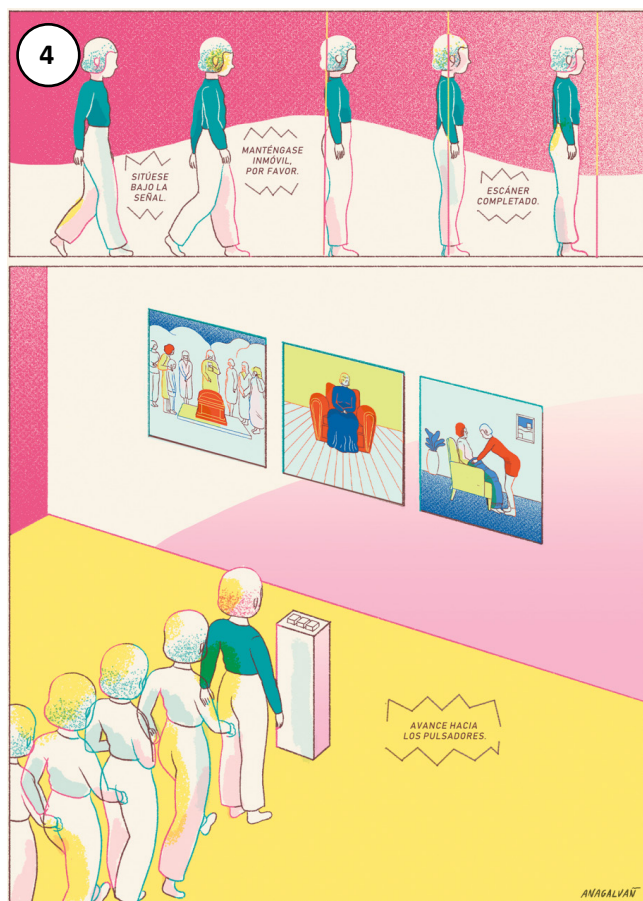
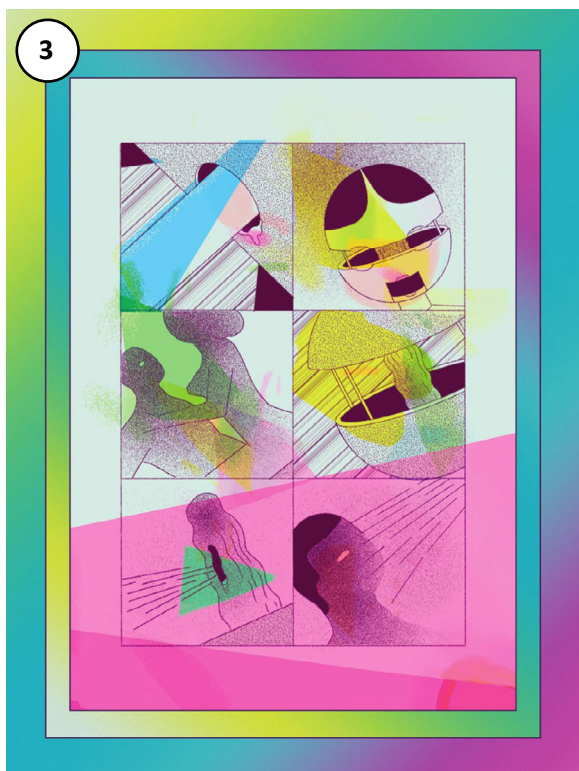
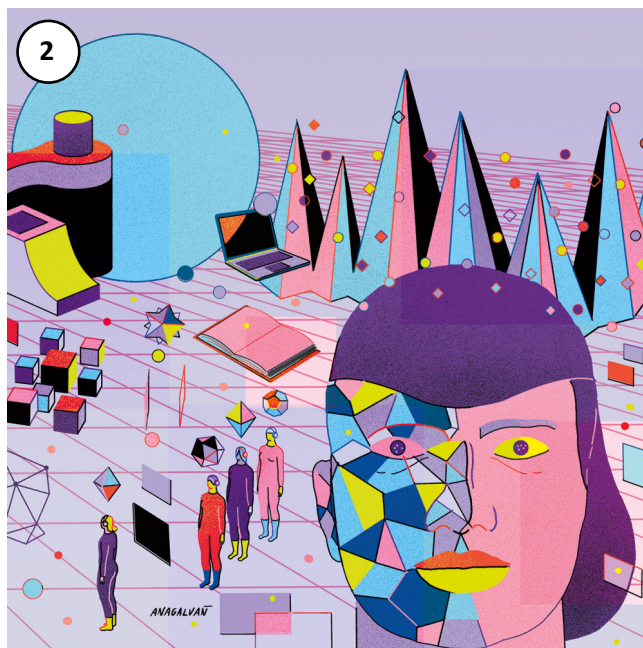
El nom de la plataforma no té relació amb la xarxa social TikTok sinó que és un homenatge a la novel·la de ciència-ficció del mateix nom de John Sladek publicada el 1983. Tris Tras és el nom de Tik Tok Comics a les xarxes socials Instagram, Twitter i Tumblr.

Apassionada lectora de ficció especulativa, que engloba gèneres fantàstics, el seu univers personal té la influència compositiva i colorista del constructivisme rus, un moviment artístic de principis del segle xx (20).

Les seves obres donen la volta a alguns estereotips de la ciència-ficció, com els robots, la manca d'humanització de les empreses, els campaments situats a l'espai o els riscos dels mons virtuals.

Després de publicar la selecció d'històries curtes *Pulse Enter para continuar*, el seu còmic *Tarde en McBurger's* explica una història d'amistat femenina. Passa al futur, on els restaurants de menjar ràpid donen premis als clients per viatjar en el temps.

Ana Galvañ mostra que la ciència-ficció no és una eina per preparar-nos per al futur sinó que serveix per parlar de les malalties mentals del present.

1. *Efecte Fujiwhara*, còmic per a la secció «Gràfica radiant» del diari *Ara*, 2019. Cortesia de l'autora

2. Il·lustració per al quadernet central de la revista *Telos*, 2019. Cortesia de l'autora

3. *Pulse enter para continuar*, Apa Apa Còmics, 2018. Cortesia de l'autora i de l'editorial

4. *Tarde en McBurger's*, Apa Apa Còmics, 2020. Cortesia de l'autora i de l'editorial

María Medem

L'obra de María Medem fa servir la poesia i l'abstracció, la capacitat de separar un element del seu context per crear un concepte.

Denomina el seu estil «estètica concisa», on els colors i les línies fan la sensació d'irrealitat, de viure en un somni, amb molts elements simbòlics.

A vegades utilitza text als seus còmics.

El seu estil retrata la soledat i crea una sensació estranya al lector, que veu com els seus personatges semblen estar confosos en paisatges on la presència de la natura és molt forta.

Les seves vinyetes són petites i narren petites accions.

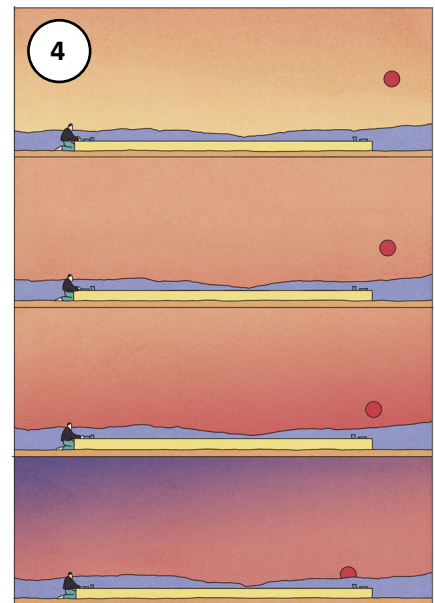
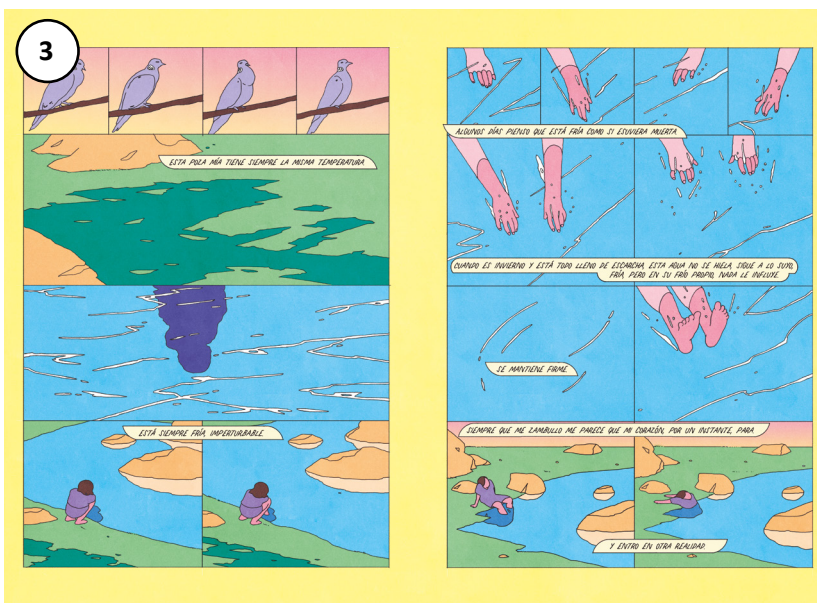
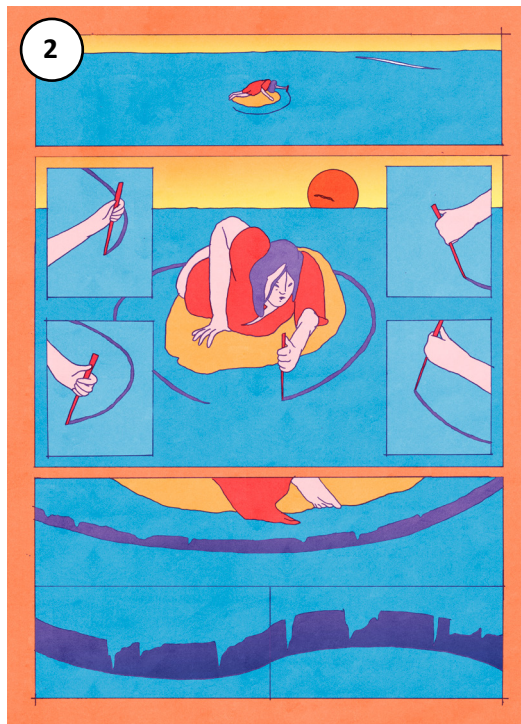
María Medem ha creat un llenguatge propi fruit del perfeccionament i el control creatiu que té.

Algunes de les seves influències són els fotògrafs Atin Aya, Cristina García Rodero i Ramon Massats, el gènere musical del flamenc, les cançons del folklore popular, la narració del pas del temps dels directors de cinema japonesos Yasujiro Ozu i Akira Kurosawa i els paisatges d'Andalusia.

Algunes de les seves obres s'han publicat en llibres internacionals i editorials estrangeres, com Terry Bleu d'Holanda i Studio Fidèle de França.

La seva primera obra llarga és *Cenit*, que tracta sobre el somni, l'oblit i el somnambulisme a través de dos personatges que viuen les incerteses de les nits i un sol molt calent que els observa com si fos un Déu mut.

Por culpa de una flor, que es publicarà aviat, recull l'estil i el porta a nous extrems.

1. *Échos*, Fidèle Éditions, 2019. Cortesía de l'autora
2. *Échos*, Fidèle Éditions, 2019. Cortesía de l'autora
3. *Por culpa de una flor*, Apa Apa Còmics i Blackie Books, 2023. Cortesía de l'autora i de les editorials
4. *Cenit*, Apa Apa Còmics, 2018. Cortesía de l'autora i de l'editorial

EPÍLEG.

UN UNIVERS DE CONSTEL·LACIONS

Podríem dir que les 9 autores de l'exposició (Roberta Vázquez, Bàrbara Alca, Conxita Herrero, Nadia Hafid, Marta Cartu, Miriampersand, Genie Espinosa, Ana Galvañ i María Medem) són els astres d'una constel·lació.

Però l'univers és complex, infinit, i hi conviuen moltes constel·lacions diferents. En la galàxia que veus en aquesta sala trobaràs altres constel·lacions...

Una producció de:

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

El CCCB és un consorci de:

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament
de Barcelona**

Més informació:

cccb.org

